

Stadsrevisionens rapport om Hemlöshet och boendelösningar i Borås Stad

Nämndens yttrande i sammanfattning

Anordnande av ställföreträdarskap, det vill säga godmanskap eller förvaltarskap, är ingen resurs som Borås Stad fritt förfogar över. För att ett ställföreträdarskap ska kunna anordnas måste flera i lag bestämda kriterier vara uppfyllda. När det gäller godmanskap bygger sådant på samtycke från den enskilde, i de fall den enskilde har förmåga att samtycka. Det är tingsrätten som beslutar om ett anordnande. Handläggningstiden kan sammantaget uppgå till flera månader.

Ett ställföreträdarskap kan naturligtvis vara till mycket stor hjälp för enskilda som riskerar hemlöshet eller redan befinner sig i en sådan situation. Ett ställföreträdarskap är dock generellt sett inte utbytbart mot sådan hjälp och sådana insatser som Borås Stads olika aktörer själva kan besluta om. Ett godmanskap eller förvaltarskap är inte en snabb lösning på ett akut problem kring hemlöshetsfrågor. Ett effektivt ställföreträdarskap kräver tid.

Samordningen mellan de olika aktörerna behöver bli bättre och ansvarsområdet för respektive aktör bör tydliggöras.

Nämndens yttrande i sin helhet

I Stadsrevisionens rapport anges bland annat att hemlöshet och boendeproblematik ofta hänger samman med oförmåga eller svårigheter att sköta den egna ekonomin. Av rapporten framgår att enskilda i flera sammanhang hänvisas till en god man om de behöver hjälp med ekonomin.

Det är viktigt att påpeka att anordnande av ställföreträdarskap, det vill säga godmanskap eller förvaltarskap, är ingen resurs som Borås Stad fritt förfogar över. För att ett godmanskap ska kunna anordnas krävs enligt föräldrabalken att det finns ett hjälpbehov på grund av ett visst hälsotillstånd. Den som har förmåga att samtycka, måste lämna sitt samtycke. Allt detta ska styrkas av ett läkarintyg.

Godmanskapet grundar sig på principen att hjälpbehovet inte kan tillgodoses på ett mindre ingripande sätt. Med mindre ingripande avses exempelvis fullmakt till anhöriga men även olika typer av bistånd, däribland förmedling av egna medel. Vid godmanskap behåller den enskilde sin rättshandlingsförmåga, vilket bland annat innebär att personen har full gång till sina konton. Personen kan därmed också välja att lägga sina pengar på annat än räkningar.

För att anordna ett förvaltarskap krävs att samtliga förutsättningar för godmanskap är uppfyllda. Till detta kommer att personen även ska vara ur stånd att vårda sig själv

eller sin egendom. Med detta avses att det ska finnas en risk för att personen ingår skadliga rättshandlingar eller riskerar att utnyttjas av andra. Förvaltarskap är en tvångsåtgärd, som innebär att personen förlorar sin rättshandlingsförmåga inom det område som förvaltarskapet avser. Vid förvaltarskap har den enskilde inte tillgång till sina bankkonton.

Handläggningstiden för godmans- och förvaltarskapsärenden är beroende av flera faktorer och kan i de flesta fall uppgå till flera månader. Det är tingsrätten som beslutar om anordnande av ett ställföreträdarskap.

Mot denna bakgrund är således ett ställföreträdarskap inte utbytbart mot sådan hjälp och sådana insatser som Borås Stads olika aktörer själva kan besluta om.

Enligt Överförmyndarnämndens mening finns det på sina håll en felaktig uppfattning, nästan en övertro, om vad en god man eller förvaltare kan och ska uträtta. Att vara god man eller förvaltare är i grunden ett ideellt uppdrag som enligt lagstiftningens förarbeten ska kunna utföras på fritiden. Ställföreträdarna är lekmän och har inte förordnats på grund av några särskilda yrkesmässiga färdigheter. Om en person är föremål för exempelvis avhysning på grund av obetalda hyror är en god man/förvaltare inte på något sätt en garanti för att den akuta situationen enbart på grund av ställföreträdarskapet som sådant ska ordna upp sig. Saknar den enskilde pengar krävs oftast ett långvarigt arbete av ställföreträdaren för att, i bästa fall, komma till rätta med problemen.

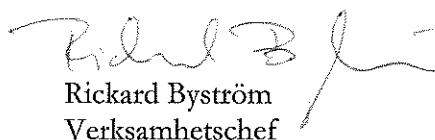
Naturligtvis kan ett ställföreträdarskap vara till mycket stor hjälp för enskilda som inte kan hantera den egna ekonomin eller myndighetskontakter i övrigt och som kanske därigenom riskerar hemlöshet eller redan befinner sig i en sådan situation. Ett godmanskap eller förvaltarskap är dock inte en snabb lösning på ett akut problem. Ett effektivt ställföreträdarskap kräver tid.

Överförmyndarnämnden anser att samordningen mellan de olika aktörerna behöver utökas och att ansvarsområdet tydliggörs för respektive aktör, för att undvika att frågan flyttas runt mellan nämnder och bolag.

Överförmyndarnämnden

Christina Frisk
Ordförande

Rickard Byström
Verksamhetschef